

Załącznik Nr 1 do uchwały
Nr.../.../2024 Rady Gminy
Obrowo
z dnia 11 czerwca 2024 r.

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA 2024 ROK

§ 1. Uchwała się „Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2024 rok” – zwany dalej „Gminnym Programem”.

Gminny Program na obszarze Gminy Obrowo tworzy się by zapobiegać, minimalizować powstawanie nowych zjawisk związanych z używaniem alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych oraz uzależnieniami behawioralnymi przez mieszkańców, szczególnie osoby nieletnie - w stopniu ryzykownym. Szkody wywołane nieodpowiednim spożywaniem alkoholu to przede wszystkim: wykluczenie społeczne, ubóstwo, przemoc, zakłócenie porządku publicznego, wypadki drogowe itp. Gminny Program został opracowany zgodnie z wytycznymi Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021 -2025, który jest podstawowym dokumentem polityki zdrowia publicznego. Profilaktyka uzależnień oraz edukacja zdrowotna realizowana zgodnie z wynikami badań naukowych oraz stosowaniem dobrej praktyki w sferze przeciwdziałania uzależnieniom, a także monitorowanie, badanie problematyki związanej z używaniem wyrobów tytoniowych, środków odurzających, nadużywaniem alkoholu oraz problematyką uzależnień behawioralnych. Realizacja działań, które mają na celu ograniczenie dostępu do substancji psychoaktywnych.

W zadaniach Gminnego Programu uwzględniono również problematykę uzależnień behawioralnych, przez które rozumie się zaburzenia zachowania o charakterze kompulsyjno-obsesyjnym związanymi z określonymi zachowaniami, niezwiązane z przyjmowaniem substancji psychoaktywnych, które wiążą się z odczuwaniem przymusu i brakiem kontroli nad wykonywaniem określonej czynności oraz kontynuowaniem jej mimo negatywnych konsekwencji dla jednostki oraz jej otoczenia.

Ponadto uwzględniono również rekomendacje Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom, dotyczące finansowania i realizowania gminnych programów.

Gminny Program na 2024r. w znacznej większości stanowi kontynuację długofalowych, wielokierunkowych działań realizowanych w latach poprzednich. Finansowanie przedmiotowych działań jest uchwalane corocznie przez Radę Gminy Obrowo. Program będzie realizowany przez cały rok kalendarzowy w ramach środków finansowych gminy pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych (zgodnie z art. 18 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi) oraz nowych środków pochodzących z opłat za sprzedaż napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml. Wymienione środki zostaną przeznaczone na realizację lokalnej międzysektorowej polityki przeciwdziałania negatywnym skutkom spożywania alkoholu.

§ 2. Cele strategiczne (ogólne) Gminnego Programu:

1. realizacja wielopłaszczyznowego i spójnego systemu wsparcia oraz pomocy dla osób i rodzin dotkniętych zarówno problemem alkoholowym, narkomanii, przemocy lub uzależnieniami behawioralnymi;
2. zapobieganie i ograniczanie występowania przyczyn oraz skutków uzależnień przez mieszkańców Gminy Obrowo;
3. objęcie pomocą większej liczby osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków, dotkniętych przemocą domową, umożliwienie dostępu do różnych specjalistów;
4. rozpoznawanie specyfiki problemów alkoholowych i narkotykowych oraz uzależnień behawioralnych szczególnie wśród dzieci i młodzieży na terenie gminy oraz potrzeb lokalnego środowiska w zakresie pomocy w ich rozwiązywaniu;
5. wzrost liczby sprzedawców kontrolujących wiek osób kupujących alkohol;
6. przeciwdziałanie przemocy domowej, udzielanie pomocy pedagogicznej i prawnej ofiarom przemocy, zapewnienie schronienia ofiarom przemocy poprzez współpracę z organizacjami pozarządowymi zajmującymi się przemocą;
7. promowanie postaw społecznych ważnych dla profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii, przeciwdziałania uzależnieniom behawioralnym, przeciwdziałania przemocy, tworzenie grup wsparcia;
8. zwiększenie świadomości społecznej w zakresie problematyki związanej z używaniem substancji psychoaktywnych (edukacja publiczna, zajęcia integracyjne dla dzieci i ich rodzin) oraz w zakresie uzależnień behawioralnych;
9. redukcja szkód zdrowotnych i społecznych związanych z nadużywaniem alkoholu, narkotyków, środków psychoaktywnych oraz przeciwdziałanie uzależnieniom behawioralnym;

§ 3. Zadania problemowe Programu i sposób ich realizacji:

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem od alkoholu, narkotyków oraz innych substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi oraz dotkniętych przemocą domową.

Cel: zmniejszenie poziomu degradacji psychofizycznej osób uzależnionych, ograniczenie szkód zdrowotnych i społecznych, wzmocnienie umiejętności psychospołecznych dzieci i młodzieży.

Planowane działania:

- a) współpraca z placówką podstawowej opieki zdrowotnej;
- b) dofinansowanie do zakupu materiałów informacyjno-edukacyjnych dla terapeutów;
- c) informowanie osób uzależnionych o istniejących placówkach odwykowych i ośrodkach terapeutycznych;
- d) rozpowszechnianie materiałów informacyjnych, edukacyjnych, prowadzenie kampanii społecznych w ramach problematyki uzależnień behawioralnych;

- e) rozpoznanie w trakcie rozmowy zjawiska przemocy domowej i udzielenie stosownego wsparcia i informacji o możliwościach jej powstrzymania, wszczynanie procedury Niebieskiej Karty;
- f) w przypadku zdiagnozowania przemocy domowej (zespół interdyscyplinarny, grupy diagnostyczno- pomocowe) wdrażanie i dofinansowanie metod pracy z osobami doświadczającymi przemocy domowej (programy, warsztaty, superwizje);
- g) dofinansowanie telefonu „Niebieska Linia” dla ofiar przemocy i osób współzależnych od alkoholu lub narkotyków;
- h) stała współpraca z Policją, Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, III Wydziałem Rodzinnym i Nietletnich w Sądzie Rejonowym w Toruniu, Kuratorami Rodzinnymi, psychologami, psychiatrami i pedagogami szkolnymi, szkołami w celu podnoszenia skuteczności podejmowanych działań;
- i) zapewnienie dostępu swoim mieszkańcom do usług placówek leczenia odwykowego;
- j) wspieranie realizacji programów dla młodzieży poprzez dofinansowanie dodatkowych szkoleń dla realizatorów programów;
- k) prowadzenie i wspieranie funkcjonowania punktu informacyjno-konsultacyjnego – zdiagnozowanie problemów rodziny i zaplanowanie pomocy, tworzenie nowych punktów;
- l) zapewnienie konsultacji specjalistycznych rodzinom, w których występują problemy związane z używaniem alkoholu, narkotyków i uzależnieniami behawioralnymi;
- m) wspieranie osób uzależnionych po ukończonych programach terapii podstawowej i pogłębionej;
- n) współpraca w realizacji dodatkowych programów skierowanych do osób zatrzymanych w Izbie Wytrzeźwień w Toruniu, które wykraczają poza jej statutowe zadania;
- o) wspieranie działalności środowisk wsparcia dla osób uzależnionych oraz żyjących z HIV/AIDS;
- p) wspieranie działań służących podnoszeniu kwalifikacji zawodowych osób prowadzących terapię, rozpoznających problem alkoholowy, motywujących osoby spożywające alkohol do ograniczenia lub zaprzestania picia.

Wskaźniki realizacji zadania i osiągnięcia celu:

- liczba osób, które skorzystały ze specjalistycznej pomocy Punktu Informacyjno- konsultacyjnego,
- liczba otrzymanych wniosków przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Obrowie, w sprawie objęcia leczeniem

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy związane z używaniem alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą domową.

Cel: zmniejszenie, ograniczenie dolegliwości wynikających z życia w rodzinie dysfunkcyjnej w tym szkód zdrowotnych dzieci młodzieży z rodzin zagrożonych.

Planowane działania:

- a) działalność świetlic profilaktycznych, praca podwórkowa realizowana przez wychowawców i nauczycieli przy szkołach w Dobrzejewicach, Brzozówce, Łążynie II, Obrowie, Osieku nad Wisłą dla dzieci i młodzieży – zajęcia pozalekcyjne, wspieranie (dofinansowanie) działalności tych placówek;
- b) współpraca z Policją, Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Obrowie, szkołami i Samodzielnym Publicznym Zakładem Opieki Zdrowotnej w Obrowie z siedzibą w Dobrzejewicach w tematyce uzależnień;
- c) inicjowanie działań Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- d) działalność Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego;
- e) podejmowanie interwencji wobec osób uzależnionych i współuzależnionych;
- f) finansowanie pomocy psychologicznej, prawnej, pedagogicznej dla ofiar przemocy domowej;
- g) dofinansowanie różnych form pomocy dla dzieci oraz rodzin, w których występują problemy w związku z nadużywaniem alkoholu, używaniem substancji psychoaktywnych i występowaniem uzależnień behawioralnych oraz przemocą w rodzinie, poprzez organizację wolnego czasu i wypoczynku;
- h) wspieranie realizacji projektów oferujących specjalistyczną pomoc osobom uzależnionym i ich rodzinom;
- i) prowadzenie grup wsparcia dla rodzin i bliskich osób zażywających narkotyki, pijących szkodliwie alkohol oraz podejmowanie działań na rzecz wspierania rodzin, przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych.

Wskaźniki osiągnięcia celu:

- ilość działań na rzecz przeciwdziałania problemom alkoholowym i przemocy w rodzinie oraz liczba osób biorących w nich udział,
- liczba odbiorców,
- liczba udzielonych porad,
- liczba zaangażowanych podmiotów i liczba działań realizowanych w ramach systemu przeciwdziałania przemocy,
- liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta”.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, nauczycieli i rodziców w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo- wychowawczych i socjoterapeutycznych.

Cel: zmniejszenie ilości spożywanego przez młodych ludzi alkoholu, zwiększenie świadomości wśród dzieci i młodzieży w zakresie zagrożeń wynikających z używania alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych.

Planowane działania:

- a) dofinansowywanie realizacji programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży oraz ich rodziców w szkołach na terenie gminy, korzystanie z programów rekomendowanych przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom;
- b) organizowanie oraz dofinansowanie aktywnych form wypoczynku dla dzieci i młodzieży z terenu gminy (zajęcia sportowe, rekreacyjne, wycieczki szkolne – wszystko związane z tematyką profilaktyki, konkursy o tematyce przeciwalkoholowej, przeciw narkotykowej, w zakresie uzależnień behawioralnych, profilaktyczne spektakle teatralne, wyjazdy do miejsc kultu religijnego) a także dofinansowanie realizacji programów z zakresu profilaktyki uzależnień w tym programów alternatywnych z uwzględnieniem pozalekcyjnych zajęć sportowych;
- c) szkolenie sprzedawców w zakresie kontroli wieku osób kupujących alkohol;
- d) informowanie o dostępności usług terapeutycznych i rehabilitacyjnych dla osób uzależnionych i ich rodzin oraz prowadzenie powszechnej edukacji w zakresie wiedzy o szkodliwości alkoholu i innych substancji uzależniających, profilaktyka i promocja zdrowia;
- e) udział w ogólnopolskich oraz lokalnych kampaniach i akcjach informacyjno- edukacyjnych, zakup i upowszechnienie materiałów profilaktycznych, prasa, książka, specjalistyczne broszury, plakaty, nagrody w konkursach;
- f) dofinansowanie szkoleń, kursów specjalistycznych w zakresie pracy profilaktycznej z dziećmi, młodzieżą oraz rozwijanie umiejętności prowadzenia zajęć profilaktycznych organizowanych dla nauczycieli, pedagogów i psychologów;
- g) przeprowadzenie badań, sondaży, diagnozy lokalnych zagrożeń społecznych (samodzielnie lub zlecając je instytucjom);
- h) promocja zdrowia, bezpiecznego stylu życia, zdrowia psychicznego poprzez organizowanie, finansowanie, dofinansowanie, różnego rodzaju imprez oraz wydarzeń społeczno-kulturowych adresowanych do mieszkańców gminy;
- i) zwiększenie kompetencji Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Obrowie poprzez m.in. uczestnictwo w szkoleniach, konferencjach i seminariach;
- j) działania edukacyjne promujące abstynencję w ciąży oraz programy na rzecz dzieci z FASD oraz ich rodziców i opiekunów, zwiększenie dostępności pomocy dla dzieci z FASD oraz ich opiekunów.

Wskaźniki osiągnięcia celu:

- liczba i rodzaj świetlic prowadzących zajęcia poza lekcjami,

- liczba dzieci, młodzieży i dorosłych objętych działaniami profilaktycznymi, edukacyjnymi i informacyjnymi,
 - liczba zrealizowanych programów profilaktycznych oraz liczba uczestników,
 - liczba działań z zakresu edukacji zdrowotnej.
4. Wspomaganie i współpraca działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów uzależnień.

Cel: promowanie działań o charakterze profilaktycznym.

Planowane działania:

1. stała współpraca z grupą samopomocową AA „Wola” z Obrowa, przekazywaniem materiałów edukacyjnych oraz nieodpłatne udostępnianie pomieszczeń dla grupy;
2. wspieranie uczniowskich klubów sportowych, klubów parafialnych i organizacji sportowych (materiały edukacyjne o tematyce profilaktycznej, pomoc w zorganizowaniu imprez sportowych w których biorą udział dzieci i młodzież oraz ich członkowie rodzin zagrożonych uzależnieniami);
3. włączenie organizacji pozarządowych, stowarzyszeń, instytucji w wykonywanie zadań wynikających z realizacji Gminnego Programu;
4. przekazywanie organizacjom, którym powierzone zostaną zadania do realizacji, dotacji zgodnie z ustawą o działalności pożytku publicznego i wolontariacie i uchwały Rady Gminy w Obrowie, w sprawie zasad udzielania dotacji z budżetu Gminy z przeznaczeniem na wykonywanie zadań Gminy przez podmioty nie zaliczane do sektora finansów publicznych;
5. współpraca dotycząca wspólnej realizacji i wspólnego uczestnictwa w finansowaniu zadania o nazwie- telefon pogotowia dla ofiar przemocy w rodzinie „Niebieska Linia”;
6. współpraca z instytucjami, osobami fizycznymi, radnymi gminy polegająca na wymianie informacji, konsultacjach, podejmowaniu wspólnych inicjatyw na rzecz profilaktyki i rozwiązywaniu problemów alkoholowych, narkotykowych, uzależnień behawioralnych;
7. prowadzenie edukacji publicznej w zakresie profilaktyki uzależnień oraz upowszechnianie informacji o ofercie pomocy

Wskaźniki osiągnięcia celu:

- liczba podmiotów współpracujących w ramach realizacji Programu,
- liczba odbiorców inicjatyw społecznych o charakterze proabstynenckim i prozdrowotnym,
- ilość współpracujących grup samopomocowych oraz liczba uczestników.

5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów w zakresie reklamy napojów alkoholowych oraz sprzedaży i podawania napojów alkoholowych osobom nietrzeźwym, osobom nieletnim oraz na kredyt lub zastaw a także występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

Cel: zmniejszenie rozmiarów naruszenia prawa na rynku alkoholowym.

Planowane działania:

- a) Ograniczenie dostępności alkoholu prowadzone będzie poprzez wydawanie przez członków Komisji opinii w sprawie zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z Uchwałą NR XLII/312/2018 Rady Gminy Obrowo z dnia 06 września 2018r. w sprawie ustalenia zasad usytuowania na terenie gminy Obrowo miejsc sprzedawania i podawania napojów alkoholowych (Dz. Urz. Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 13 września 2018r. poz.4584) oraz z Uchwałą NR XLII/311/2018 Rady Gminy Obrowo z dnia 06 września 2018r. w sprawie ustalenia limitu maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie Gminy Obrowo (Dz. Urz. Województwa Kujawsko- Pomorskiego z dnia 13 października 2018r. poz.4583).
- b) Kontrola miejsc sprzedaży alkoholu - realizatorami będą Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Straż Gminna, Policja.
- c) Prowadzenie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych i właścicieli miejsc sprzedaży napojów alkoholowych;
- d) Występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego, w przypadku stwierdzenia naruszenia przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Wskaźniki osiągnięcia celu:

- liczba szkoleń właścicieli i sprzedawców placówek prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych oraz liczba szkoleń,
- liczba podjętych interwencji związku z nieprzestrzeganiem zasad i warunków korzystania z wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych,
- liczba skontrolowanych miejsc sprzedaży napojów alkoholowych,
- liczba zawiadomień dotyczących naruszenia przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi zaopiniowanych przez Gminną Komisję oraz liczba podjętych działań,
- liczba orzeczeń sądowych uwzględniających wnioski Gminnej Komisji, w zakresie naruszenia przepisów art. 13¹ i art. 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

§ 4.

1. Realizatorem Gminnego Programu jest Urząd Gminy w Obrowie, ul. Aleja Lipowa 27, 87-126 Obrowo.

2. Partnerami w realizacji Gminnego Programu są:

- 1) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Obrowie;
- 2) Punkt Informacyjno-Konsultacyjny;
- 3) Placówki oświatowe z terenu gminy Obrowo;
- 4) Policja;
- 5) Lokalni liderzy;
- 6) Kluby sportowe z terenu Gminy;
- 7) Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnień i Współuzależnienia, Poradnia Odwykowa Toruń ul. Szosa Bydgoska 1;
- 8) Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnień i Współuzależnienia - Całodobowy Oddział Odwykowy Toruń-Czerniewice;
- 9) Wojewódzki Ośrodek Uzależnień i Współuzależnienia – Całodobowy Oddział Młodzieżowy Toruń;
- 10) Całodobowy Oddział Odwykowy Leczenia Narkomanów Toruń ul. Tramwajowa;
- 11) Zakłady Opieki Zdrowotnej na terenie Gminy Obrowo;
- 12) Kościoły z terenu Gminy Obrowo;
- 13) Podmioty i instytucje realizujące zadania z obszaru profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w ramach swoich zadań statutowych;
- 14) Gminny Koordynator Sportu;
- 15) Gminny Ośrodek Kultury działający na terenie Gminy Obrowo;
- 16) Lokalne media;
- 17) Sąd Rejonowy (w tym Zespoły Kuratorskiej Służby Sądowej).

§ 5. Adresaci Gminnego Programu:

1. dzieci i młodzież zagrożona uzależnieniami od alkoholu, substancji psychoaktywnych, a także uzależnieniami behawioralnymi i związaną z tym przemocą domową (także ich rodzice, opiekunowie prawni);
2. osoby dorosłe zagrożone uzależnieniami (osoby pijące szkodliwie i ryzykownie);
3. osoby współuzależnione oraz ich bliscy;
4. osoby zawodowo zajmujące się problematyką behawioralną, alkoholową, przeciw działaniem narkomanii oraz przeciwdziałaniem przemocy domowej;
5. osoby uzależnione po ukończonej terapii - „trzeźwi alkoholicy”;
6. osoby dotknięte zjawiskiem przemocy domowej;
7. społeczność lokalna;
8. organizacje pozarządowe;

§ 6. Zadania Przewodniczącego, Wiceprzewodniczącego i członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:

1. zdiagnozowanie problemów całej rodziny i zaplanowanie pomocy dla wszystkich jej członków, przyjęcie zgłoszenia o przypadku występowania nadużywania alkoholu z jednoczesnym wystąpieniem przesłanek z art.24 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie do różnych organów o informacje na temat danych z art. 25a ww. ustawy;
2. wezwanie na rozmowę osoby, co do której wpłynęło zgłoszenie – zastosowanie dialogu motywującego;
3. zmotywowanie osoby uzależnionej od alkoholu do podjęcia dobrowolnego leczenia odwykowego;
4. podjęcie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego;
5. wsparcie osób doznających przemocy domowej;
6. opiniowanie wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych;
7. podejmowanie działań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej, profilaktyki szkolnej i rodzinnej oraz pomocy dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym;
8. Przewodniczący, Wiceprzewodniczący i członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na podstawie analizy problemów w gminie, przygotowują wspólnie projekt Gminnego Programu, projekt preliminarza wydatków oraz sprawozdanie;
9. udział Przewodniczącego w naradach i szkoleniach organizowanych przez pełnomocnika Wojewody;
10. członkowie Komisji czuwają nad przestrzeganiem zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż alkoholu na terenie gminy;
11. Współpraca z instytucjami, osobami fizycznymi i organizacjami zajmującymi się profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych;
12. podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art.13¹ i15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;
13. inicjowanie działań dotyczących realizacji Gminnego Programu;
14. prowadzenie działalności informacyjnej, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;
15. udzielanie informacji o sposobach i miejscach uzyskania pomocy w rozwiązywaniu problemów alkoholowych;
16. monitorowanie na bieżąco działań Gminnego Programu w celu wypracowania wniosków na kolejne lata.

§ 7. Ustala się zasady wynagradzania Przewodniczącego, Wiceprzewodniczącego i członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Obowie:

1. osobom powołanym w skład Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przysługuje wynagrodzenie za wykonywanie zadań określonych w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;

2. Komisja - powoływana jest zarządzeniem Wójta Gminy Obrowo i pracuje w oparciu o zatwierdzony przez Wójta regulamin komisji;
3. ustala się zwrot kosztów podróży na terenie kraju dla członków Komisji za udział w szkoleniach oraz innych czynnościach związanych z wykonywaniem zadań Komisji, na podstawie delegacji służbowej – na takich samych zasadach jak pracownikowi Urzędu Gminy w Obrowie;
4. wynagrodzenie przysługuje członkom Komisji będącymi pracownikami Urzędu Gminy w Obrowie, jeżeli posiedzenie odbywa się poza godzinami pracy;
5. podstawą wypłacenia wynagrodzenia, o którym mowa w pkt 1 jest obecność na posiedzeniu Komisji potwierdzona własnoręcznym podpisem na liście obecności;
6. **Przewodniczącemu i Wiceprzewodniczącemu Komisji** za udział w pracach Komisji oraz w każdym posiedzeniu **przysługuje wynagrodzenie w wysokości 12% minimalnego wynagrodzenia;**
7. **Członkom Komisji** za udział w pracach Komisji oraz w każdym posiedzeniu **przysługuje wynagrodzenie w wysokości 10% minimalnego wynagrodzenia.**

§ 8. Źródła i zasady finansowania Gminnego Programu:

1. Finansowanie zadań niniejszego Programu będzie dokonywane zgodnie z art.18² ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi w ramach środków pochodzących za wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wnoszonych przez prowadzące tę sprzedaż podmioty gospodarcze;
2. Zadania mogą być zlecane do realizacji w formie powierzenia lub wsparcia zgodnie z ustawą z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (tj. Dz.U. 2023 poz.571 ze zm.) albo poprzez zakup usług na zasadach i w trybie określonym w przepisach ustawy – Prawo zamówień publicznych;
3. Środki finansowe pochodzące z opłat za wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, znajdujące się w dyspozycji Wójta Gminy Obrowo, nie wykorzystane w bieżącym roku budżetowym nie wygasają z upływem tego roku i są przeznaczone w następnym roku budżetowym na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii i zostają odzwierciedlone w uchwale budżetowej.

§ 9. Spodziewane /zamierzone/ efekty realizacji Programu:

1. wzrost dostępności mieszkańców gminy do szeroko rozumianego wsparcia specjalistycznego w przypadku występowania problemu;
2. zmniejszenie wśród młodzieży ilości zachowań ryzykownych związanych z używaniem substancji psychoaktywnych;
3. tworzenie bazy materialnej, organizacyjnej i merytorycznej dla realizacji Programu;

4. zwiększenie odsetka osób zobowiązanych do leczenia odwykowego, doprowadzenie do ograniczenia częstości picia alkoholu;
5. wzrost inicjatyw społeczności lokalnej podejmowanych na rzecz zapobiegania alkoholizmowi, przemocy w rodzinie, narkomanii zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży, propagowanie samopomocy;
6. zwiększenie społecznej wrażliwości i zaangażowania w sprawy przeciw działania przemocy domowej;
7. udzielenie profesjonalnej pomocy, osobom uzależnionym i ich rodzinom oraz podniesienie jakości usług świadczonych przez przedstawicieli instytucji realizujących zadania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

§ 10. Zgodnie z art. 4¹ ust. 2b Wójt sporządza raport z wykonania w danym roku gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii i efektów jego realizacji, który przedkłada radzie gminy w terminie do dnia 30 czerwca roku następującego po roku, którego dotyczy raport.

UZASADNIENIE:

Gminny Program, tak jak miało to miejsce w poprzednich latach, określa gminną strategię w zakresie profilaktyki oraz minimalizowania szkód społecznych i zdrowotnych, wynikających z używania alkoholu i narkotyków, przemocy w rodzinie oraz uzależnień behawioralnych. Realizacja działań wymaga zaangażowania wielu środowisk i grup społecznych, konsekwencji w długofalowych działaniach, wprowadzania skutecznych rozwiązań, szczególnie w odniesieniu do pracy z dziećmi i młodzieżą. Program dostosowany jest do specyfiki problemów na terenie gminy Obrowo i uwzględnia lokalne możliwości realizacji, pod względem prawnym, administracyjnym i ekonomicznym. Kierunki działań określone w niniejszym Gminnym Programie stanowią rozwinięcie i kontynuację działań podejmowanych w latach poprzednich. Przy opracowaniu Gminnego Programu na 2024 rok wzięto pod uwagę doświadczenia z lat ubiegłych, z których wynika, że najskuteczniejsza jest profilaktyka skierowana do młodej grupy odbiorców i ich rodzin, jako grupy najbardziej narażonej na ryzyko wynikające ze spożycia alkoholu, kontakt z narkotykami i zagrożonych przemocą w rodzinie. Przede wszystkim dzieciom i młodzieży i ich najbliższemu środowisku należy zapewnić bezpieczeństwo i właściwe wzorce zachowań. Dlatego niezbędna jest kontynuacja działań w zakresie profilaktyki szkolnej poprzez realizację programów profilaktycznych kształtujących kompetencje młodych ludzi oraz ich zdolności interpersonalne bez pomocy alkoholu, papierosów i narkotyków.

Zadania w obszarze uzależnień oraz integracji społecznej osób uzależnionych uwzględniają cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień określone w Narodowym Programie Zdrowia 2021-2025 (NPZ 2021-2025).

Z przeprowadzonych dotychczas obserwacji i analiz jednoznacznie wynika, że problem uzależnień wciąż jest niepokojącym zjawiskiem społecznym, który dotyka wszystkie grupy społeczne, niezależnie od pochodzenia, statusu, czy sytuacji ekonomicznej. Dlatego oddziaływania profilaktyczne powinny być realizowane we wszystkich strefach życia społecznego – szkolnej, rodzinnej, rówieśniczej, publicznej, medialnej.

Dzięki koordynacji interdyscyplinarnych działań, zabezpieczeniu odpowiednich środków finansowych oraz zasobom instytucjonalnym i osobowym, Gminny Program posiada znaczny potencjał realizacyjny.

Dane dotyczące zjawiska problemów behawioralnych, alkoholowych, narkotykowych oraz przemocy, zanotowane przez służby, instytucje, placówki i osoby pracujące w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych z terenu Gminy Obrowo.

ROK 2023

Komendant **Straży Gminnej w Obrowie** poinformował, że w każdym miesiącu dokonywane są patrole rejonu punktów sprzedaży napojów alkoholowych oraz lokali gastronomicznych pod kątem spożywania alkoholu lub narkotyków. We wszystkich dotychczas przeprowadzonych przypadkach nie ujawniono naruszeń ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Komisariat Policji w Dobrzejewicach poinformował, że w okresie 01.01.2023 r. do 30.10.2023 r. na terenie Gminy Obrowo zatrzymano 13 osób kierujących pojazdami pod wpływem alkoholu (11 sprawców przestępstwa, 2 sprawców wykroczeń). Ujawniono 5 przypadków naruszeń przepisów o przeciwdziałaniu narkomanii. Przeprowadzono 8 postępowań w sprawie przemocy w rodzinie na terenie Gminy Obrowo. Nie zatrzymano osób nieletnich pod wpływem alkoholu.

Z informacji podanych przez Kierownika Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Obrowie z siedzibą w Dobrzejewicach, wynika, że od dnia 01.01.2023r. do dnia 31.10.2023r. zdiagnozowano 2 nowe przypadki z problemem alkoholowym, natomiast 7 pacjentów zgłosiło problem alkoholowy, nie odnotowano przypadków związanych z używaniem narkotyków i dopalaczy.

Dom Pomocy Społecznej „Dom Kombatanta” w Dobrzejewicach nie przekazał danych dotyczących problemów z nadużywaniem alkoholu, narkotyków czy przemocy w roku 2023 r.

Na podstawie danych, które zostały przekazane z Izby Wyrzeźwień, wynika, że od dnia 01 stycznia 2023r. do dnia 31 października 2023r. Policja z Gminy Obrowo przewiozła do jednostki 31 osób (28 mężczyzn i 3 kobiety), w tym 25 osób po raz pierwszy. Wśród zatrzymanych było m.in. 13 bezrobotnych, 4 emerytów, 4 pracowników fizycznych, 1 rencista, 3 rolników, 1 osoba, która prowadzi własną działalność gospodarczą.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Obrowie przygotował następujące dane, do dnia października 2023r. odnotowano: 65 rodzin korzystających z pomocy Ośrodka dotknięta jest problemem alkoholowym i narkotykowym, 14 osób zgłosiło problem przemocy w rodzinie w związku z nadużywaniem alkoholu, 10 osób zgłosiło problem z narkotykami, 246 rodzin korzysta z pomocy materialnej GOPS .

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Obrowie spotkała się do 24 listopada 2023r.- 29 razy. W każdy ostatni czwartek miesiąca miały miejsce dyżury Komisji na które przychodziły osoby potrzebujące wsparcia w stosunku do swoich bliskich mających problem z nadużywaniem alkoholu. Członkowie Komisji nie wszczęli procedury Niebieskiej Karty. Na posiedzenia Komisji zaproszonych zostało 14 osób. Wysłany został jeden wniosek do Sądu Rodzinnego w Toruniu o objęcie leczeniem odwykowym. W Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym Terapeuta przeprowadził 603 rozmowy.

Z **Urzędu Gminy w Obrowie** zostały dostarczone następujące informacje: punktów sprzedaży napojów alkoholowych na dzień 31.10.2023r. jest zarejestrowanych 35, w tym jest 5 punktów sprzedaży alkoholu w miejscu sprzedaży i 30 poza miejscem sprzedaży. Wydanych zostało: 13 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych do spożycia poza miejscem sprzedaży, 3 zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w miejscu sprzedaży, 3 zezwolenia na jednorazową sprzedaż napojów alkoholowych, 3 decyzje o przeniesieniu decyzji na sprzedaż napojów alkoholowych, 14 decyzji dotyczących wygaśnięcia zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, 9 decyzji zmieniających zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.

Szkoła Podstawowa w Brzozówce przeprowadziła anonimową ankietę wśród uczniów klas VII i VIII, dane są następujące: nie rozpowszechniano w placówce papierosów, jeden uczeń przyznał się do jednorazowego kontaktu z dopalaczami, nikt nie przyznał się do kontaktu z substancjami psychoaktywnymi, 27% uczniów przyznało, że smakowało alkohol na rodzinnych uroczystościach. Młodzież pije i pali w opuszczonych budynkach oraz niedaleko boiska w Głogowie, żaden z uczniów nie kupuje osobiście papierosów czy alkoholu. Prawie 50% uczniów przyznaje, że styka się z przemocą w różnej formie w szkole, najczęściej jest to przemoc słowna lub cyberprzemoc, żaden z uczniów nie przyznał, że styka się z przemocą w domu. W ramach profilaktyki w czerwcu odbyły się godzinne spotkania z pedagogiem dla klas VI, VII i VIII. Od 02.10.2022r. dotyczące profilaktyki zachowań oraz ćwiczenia asertywności w kontakcie z osobami namawiającymi do spożywania jakichkolwiek substancji psychoaktywnych. Od września aktywna jest gazetka na parterze szkoły oraz na stronie internetowej nt. przemocy , dostępnych infolinii, form przemocy, miejsc uzyskania pomocy. Psycholog szkolny i pedagog na co dzień przeprowadzają pogadanki z dziećmi, organizują konsultacje z rodzicami (także wspólnie z dziećmi), kierują uczniów do specjalistów.

W **Szkole Podstawowej w Łąźnie II** została przeprowadzona ankieta, której celem było zdobycie informacji na temat stosunku młodzieży do środków uzależniających. Z badania wynika, iż 12 uczniów zadeklarowało spożywanie alkoholu, najczęściej podczas rodzinnych imprez; uczniowie zaopatrują się w alkohol prosząc o zakup starszych kolegów lub rodziny; najczęściej spożywają piwo, rzadziej wino; na pytanie o spożywanie narkotyków żaden z uczniów nie przyznał się do ich zażycia; z ankiety wynika, że w szkole nie są rozprowadzane narkotyki; 10 uczniów spróbowało jednokrotnie palić papierosy; uczniowie nie próbowali spożywać dopalaczy. W szkole realizowane są zajęcia profilaktyczne, których celem jest przekazanie uczniom informacji na temat negatywnego działania środków uzależniających na organizm młodego człowieka, zapoznanie uczniów z terminem uzależnienia, jego objawami i skutkami oraz zachęcanie do zdrowego stylu życia wolnego od nałogów. Przeprowadzane są również rozmowy z rodzicami, ponieważ mają oni duży wpływ na zachowania swoich dzieci. W szkole przeprowadzane były zajęcia z pedagogiem szkolnym, spotkania z przedstawicielami Straży Gminnej i Policji oraz programy profilaktyczne „Nie pal przy mnie proszę” czy „Bieg po zdrowie”.

Szkoła Podstawowa w Obrowie poinformowała, że nikt z uczniów nie miał kontaktu ze środkami psychoaktywnymi, narkotykami czy dopalaczami. 5 uczniów doznało przemocy na terenie szkoły, a 4 uczniów było ofiarą cyberprzemocy. 4 uczniów paliło papierosy, na terenie szkoły pojawiły się e-papierosy oraz ich dystrybucja. W ramach działań profilaktycznych realizowane zostały spotkania ze Strażnikiem Gminnym Marcinem Gajewskim na temat cyberprzemocy, przemocy rówieśniczej, bezpieczeństwu, profilaktyce uzależnień. Dzielnicowy Komisariatu Policji w Dobrzejewicach przeprowadził warsztaty na temat przemocy rówieśniczej, cyberprzemocy i odpowiedzialności karnej nieletnich. Uczniowie brali udział w spektaklu profilaktycznym Teatru Kurtyna z Krakowa. Dzieci klas młodszych uczestniczyli w spektaklu profilaktycznym Teatru Waśka. Z uczniami wszystkich klas Stowarzyszenie GILDIA Super bohaterów przeprowadziło zajęcia na temat cyberprzemocy i przeciwdziałania uzależnieniom. Przedstawiciel Powrót z „U” z uczniami klas starszych przeprowadził zajęcia profilaktyczne – przeciwdziałanie uzależnieniom. Terapeuta Angelika Kalinowska przedstawiła uczniom problem pojawiającym się w ich życiu aktom cyberprzemocy oraz sposobom ich przeciwdziałania. Psycholog, pedagog oraz wychowawcy realizują zajęcia poświęcone przeciwdziałaniu agresji. Kolejny rok funkcjonuje zespół ds. cyberprzemocy. Wszystkim uczniom którzy zgłaszają przemoc udzielana jest pomoc, otrzymują wsparcie i jeśli istnieje taka potrzeba to kierowani zostają do instytucji pomocowych np. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Sąd Rejonowy.

Pani Pedagog ze **Szkoły Podstawowej w Osieku nad Wisłą** poinformowała, że w szkole nie były rozpowszechniane narkotyki, natomiast u 2 uczniów wykryto substancje psychoaktywne. Uczniowie informują, iż na terenie szkoły są dostępne alkohol, narkotyki, środki psychoaktywne – natomiast nikt nie przyznaje się do ich pożywania. W szkole organizowane są spotkania dotyczące profilaktyki.

Zespół Szkół w Dobrzejewicach przekazał, iż na terenie placówki nie były rozpowszechniane narkotyki i substancje psychoaktywne wśród młodzieży; żaden uczeń nie przyznał się do zażywania narkotyków; nie wykryto u żadnego ucznia aby były pod wpływem alkoholu lub środków psychoaktywnych czy dopalaczy; żaden z uczniów nie przyznał się do spożywania alkoholu poza domem lub w domu; przemocy słownej ani fizycznej nie zgłosił żaden uczeń, cyberprzemoc zgłosił 1 uczeń; do palenia papierosów przyznało się 2 uczniów; 10 uczniów zostało zauważonych przez kadrę pedagogiczną w sytuacji palenia papierosów. W ramach profilaktyki szkoła podjęła następujące działania: tematyka uzależnień podejmowana z wychowawcami na godzinach wychowawczych, podczas zajęć z psychologiem i pedagogiem szkolnym; prowadzenie rozmów indywidualnych i zajęć - realizacja tematów na lekcjach o zdrowym trybie życia oraz o szkodliwości wszelkich używek na organizm człowieka; pełnienie dyżurów podczas przerw nauczycieli, reagowanie na przejawianie przez uczniów zachowań agresywnych, rozwiązywanie na bieżąco pojawiających się sporów i konfliktów; 20.02.2023 r. odbyły się warsztaty profilaktyczne dla klas VII i VIII z zakresu zażywania środków psychoaktywnych prowadzonych przez specjalistów z Toruńskiego Towarzystwa Rodzin „Powrót z U”; 23.03.2023 r. odbyło się spotkanie dla klasy VII z dzielnicowym na temat demoralizacji nieletnich; 07.06.2023 r. odbyły się warsztaty profilaktyczne dla klas V i VI dot. Cyberprzemocy – przyczyny i skutki.

ROK 2022

Komendant **Straży Gminnej w Obrowie** poinformował, że w każdym miesiącu dokonywane są patrole rejonu punktów sprzedaży napojów alkoholowych oraz lokali gastronomicznych pod kątem spożywania alkoholu lub narkotyków.

Z informacji podanych przez Kierownika **Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Obrowie z siedzibą w Dobrzejewicach**, wynika, że od dnia 01.01.2022r. do dnia 31.10.2022r. zdiagnozowano jeden nowy przypadek z problemem alkoholowym, natomiast 6 pacjentów zgłosiło problem alkoholowy, nie odnotowano przypadków związanych z używaniem narkotyków i dopalaczy.

Dom Pomocy Społecznej „Dom Kombatanta” w Dobrzejewicach poinformował, że u pensjonariuszy nie występują problemy z nadużywaniem alkoholu, nie miały miejsca zjawiska związane z zażywaniem narkotyków, brak przypadków związanych z przemocą.

Na podstawie danych, które zostały przekazane z **Izby Wytrzeźwień**, wynika, że od dnia 01 stycznia 2022r. do dnia 31 października 2022r. Policja z Gminy Obrowo przewiozła do jednostki 34 osoby, w tym 24 osoby po raz pierwszy. Wśród zatrzymanych było 16 bezrobotnych, 1 emeryt, 6 pracowników fizycznych, 2 rencistów, 1 rolnik, 2 osoby które prowadzą własną działalność gospodarczą.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Obrowie przygotował następujące dane, do dnia 31 października 2022r. odnotowano: 56 rodzin korzystających z pomocy Ośrodka dotknięta jest problemem alkoholowym, 8 rodzin korzystających z pomocy Ośrodka dotknięta jest problemem narkotykowym, 22 osoby zgłosiły problem przemocy w rodzinie w związku z nadużywaniem alkoholu, 2 osoby zgłosiły problem z narkotykami, 376 rodzin korzysta z pomocy materialnej GOPS . W ramach profilaktyki Ośrodek zorganizował: poradnictwo pedagogiczne , konsultacje psychologiczne dla rodzin dotkniętych problemem alkoholowym, zorganizował dla dzieci wycieczkę do Wrocławia dla dzieci z rodzin dotkniętych problemem uzależnień wraz z warsztatami „Słów kilka o uzależnieniach” , zatrudnił drugiego terapeutę do spraw uzależnień. W ocenie Ośrodka statystyka ww. zdarzeń zmieniła się do lat poprzednich nastąpiła tendencja wzrostowa.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Obrowie spotkała się do 21 listopada 2022r.- 21 razy. W każdy ostatni czwartek miesiąca miały miejsce dyżury Komisji na które przychodziły osoby potrzebujące wsparcia w stosunku do swoich bliskich mających problem z nadużywaniem alkoholu. Członkowie Komisji nie wszczęli procedury Niebieskiej Karty. Na posiedzenia Komisji zaproszonych zostało 11 osób. Wysłany został jeden wniosek do Sądu Rodzinnego w Toruniu o objęcie leczeniem odwykowym. W Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym Terapeuta przeprowadził 504 rozmowy.

Z Urzędu Gminy w Obrowie zostały dostarczone następujące informacje: punktów sprzedaży napojów alkoholowych na dzień 31.10.2022r. jest zarejestrowanych 35, w tym jest 6 punktów sprzedaży alkoholu w miejscu, 26 poza miejscem sprzedaży. Wydanych zostało 12 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych do spożycia w miejscu sprzedaży i 87 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych poza miejscem sprzedaży.

Szkoła Podstawowa w Brzozówce przeprowadziła anonimową ankietę wśród uczniów klas VII i VIII, dane są następujące: rozpowszechniano w placówce papierosy, jeden uczeń przyznał się do jednorazowego kontaktu z dopalaczami, nikt nie przyznał się do kontaktu z narkotykami, w szkole nie wykryto uczniów po spożyciu substancji psychoaktywnych, 18% przyznało, że smakowało alkohol- raz lub kilka razy – w domu, na weselu, na imprezie. Młodzież pije i pali w opuszczonych budynkach oraz niedaleko boiska w Głogowie, 1 uczeń zakupił piwo % w sklepie na terenie gminy, bez potwierdzenia dowodem tożsamości, prawie 50% uczniów przyznaje, że styka się z przemocą w różnej formie w szkole, najczęściej jest to przemoc słowna lub cyberprzemoc, żaden z uczniów nie przyznał, że styka się z przemocą w domu. Czterech uczniów przyznało się, że pali papierosy. Ponadto w ramach profilaktyki przed wakacjami odbyły się godzinne spotkania z pedagogiem dla klas VI, VII i VIII. Od 02.10.2022r. odbywają się pogadanki w klasach starszych o szkodliwości zażywania substancji psychoaktywnych. Od września aktywna jest gazetka na parterze szkoły oraz na stronie internetowej nt. przemocy, dostępnych infolinii, form przemocy, miejsc uzyskania pomocy. Psycholog szkolny i pedagog uczestniczyli w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W grudniu zaplanowane są warsztaty w klasach ósmych, które przeprowadzą specjaliści z POWROTU z U.

Na podstawie danych ze **Szkoły w Łązynie II** wynika, że na terenie szkoły nie były rozprowadzane narkotyki i substancje psychoaktywne, żaden uczeń nie przyznał się do zażywania narkotyków, alkohol uczniowie po raz pierwszy spożywają na uroczystościach rodzinnych, połowa ankietowanych uważa, że na terenie gminy można kupić alkohol bez okazywania dowodu tożsamości, 35 uczniów doświadczyło przemocy słownej, 19 przemocy fizycznej, 8 cyberprzemocy- dotyczy terenu szkoły. Jeżeli chodzi o przemoc w domu to 8 uczniów doświadczyło przemocy słownej, 6 fizycznej, 5 cyberprzemocy. Do palenia papierosów przyznało się 3 uczniów. W klasach IV-VIII zostały przeprowadzone zajęcia z pedagogiem nt. „Pierwszy raz”, zapoznanie uczniów z filmem „Obietnica” i „Życie pod murem”, w szkole realizowany jest program „Nie pal przy mnie proszę”. Ankieta została przeprowadzona wśród 62 uczniów.

Po przeprowadzonej ankiecie w **Szkole Podstawowej w Obrowie** dane przedstawiają się następująco: nikt z uczniów nie miał kontaktu z narkotykami, na terenie szkoły żaden uczeń nie przebywał pod wpływem narkotyków, 16 uczniów przyznało się do palenia papierosów (część z nich piła w domu a część poza domem). Uczniowie zgłaszali przemoc fizyczną i słowną na terenie szkoły, nikt nie zgłaszał przemocy w domu – 7 uczniów doznało przemocy w szkole a 4 uczniów było obiektem działań o charakterze cyberprzemocy. 7 uczniów pali papierosy. W tym roku pojawił się problem e- papierosów i ich dystrybucją. Na prośbę dyrekcji szkoły problemem zostali też zajęci rodzice i dzielnicowy. W ramach działań profilaktycznych realizowane były spotkania ze Strażnikiem Gminnym, warsztaty z przewodniczącą Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz dzielnicowy z Komisariatu z Dobrzejewic. W szkole prowadzone są liczne apele, na których omawiane są na bieżąco zaobserwowane niepokojące zjawiska. Kolejny rok funkcjonuje zespół ds. cyberprzemocy. Wszystkim uczniom którzy zgłaszają przemoc udzielana jest pomoc, otrzymują wsparcie i jeśli istnieje taka potrzeba to kierowani zostają do instytucji pomocowych np. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Sąd Rejonowy.

Pani Pedagog ze **Szkoły w Osieku nad Wisłą** poinformowała, że w szkole doszło do kilku incydentów zużywaniem e-papierosów i bójek.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Obrowie, nie otrzymała żadnych informacji ze szkoły w Dobrzejewicach.

ROK 2021

Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Obrowie z siedzibą w Dobrzejewicach poinformował, że od początku roku do dnia 31 października 2021 roku., nie zdiagnozowano nowych przypadków dotyczących problemu alkoholowego, 3 pacjentów zgłosiło problem z alkoholem, nie odnotowano przypadków związanych z używaniem narkotyków czy dopalaczy.

Z informacji uzyskanych w 2021r. z Domu Pomocy Społecznej DOM KOMBATANTA w Dobrzejewicach wynika, że problem alkoholowy nie występuje u żadnego mieszkańca Placówki, żaden mieszkaniec nie zgłaszał problemów z nadużywaniem alkoholu, nie wystąpiły problemy z zażywaniem narkotyków, nie zauważono osób uzależnionych od hazardu. Należy nadmienić, że podobna sytuacja miała w latach wcześniejszych.

Izba Wytrzeźwień przekazała zestawienie statystyczne dotyczące osób zatrzymanych z terenu Gminy Obrowo za okres od 01.01.2021 roku do 31.10.2021 roku: 38 osób zostało przyjętych, 33- mężczyzn i 5 kobiet, w przedziałach wiekowych od 30 do 40 lat – 11 osób, od 41 do 50 lat – 12 osób, powyżej 51 lat – 15 osób (zawsze przewaga mężczyzn); 30 osób przebywało w Placówce po raz pierwszy; 19 osób to bezrobotni, 3 emerytów, 6 pracownicy fizyczni, 1 pracownik umysłowy, 3 rencistów, 2 osoby prowadzące własną działalność gospodarczą. Wszystkie osoby zostały dowieziane przez Policję.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Obrowie w 2021 roku objął opieką 49 rodzin które dotknięte są problemem alkoholowym, 9 rodzin korzysta z pomocy Ośrodka z powodu narkotyków, 15 osób zgłosiło problem przemocy w rodzinie w związku z nadużywaniem alkoholu, 2 osoby zgłosiły problem z narkotykami. Ponadto 350 rodzin korzysta z pomocy materialnej GOPS w Obrowie. W ramach profilaktyki alkoholowej, narkotykowej, GOPS jako jeden z wielu realizatorów Gminnego Programu, zrealizował: szkolenie dla pracowników OPS pt., „Budowanie współpracy na rzecz wsparcia środowisk doświadczających problemu uzależnień” i „Specyfikacja pracy pomocowej pracownika socjalnego”; wycieczkę do Warszawy dla dzieci dotkniętych problemem uzależnień wraz z warsztatami profilaktycznymi pn. „NIE DAJ SIĘ TROLOWAĆ” stop cyberprzemocy (ulotki o tematyce uzależnień i przemocy); wsparcie w formie „Koszyczka wielkanocnego” dla rodziny z problemami; zatrudniono terapeutę do spraw uzależnień – potrzeba wraz z tendencją wzrostową danych statystycznych w porównaniu z latami poprzednimi.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Obrowie spotkała się w 2021r. 5 razy. Przewodnicząca Komisji, Terapeuta i Koordynator Gminnego Programu p. Wisława Tatera przeprowadziła w Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym do 12.10.2021 roku – 533 konsultacje z osobami uzależnionymi i współuzależnionymi.

Z danych z Urzędu Gminy w Obrowie wynika, że do dnia 08 listopada 2021 roku zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych posiada 28 sklepów (poza miejscem), 8 restauracji (w miejscu), wydano 1 zezwolenie jednorazowe, 5 decyzji dla 3 punktów, 1 decyzję o wygaśnięciu.

Z informacji uzyskanych ze **Szkoły Podstawowej w Łązynie II** wynika , że w 2021 roku nie były rozprowadzane narkotyki i substancje psychoaktywne na terenie szkoły. Żaden uczeń nie przyznał się do używania narkotyków, nie wykryto wśród uczniów że są pod wpływem narkotyków, uczniowie poinformowali, że po raz pierwszy mieli okazję spożyć alkohol na uroczystościach rodzinnych. Żaden uczeń nie próbował kupić alkoholu. Uczniowie zgłaszali problemy związane z przemocą słowną i fizyczną, pojawiające się problemy zostawały rozwiązane na bieżąco.

W szkole Podstawowej w Obrowie w ramach działań profilaktycznych w 2021 roku odbyło się szereg zajęć warsztatowych z uczniami. Warsztaty prowadzone były przez strażnika gminnego straży gminnej, w których poruszana była tematyka uzależnień – cyberprzemoc dopalacze, alkohol. Pedagog był w stałym kontakcie z dzielnicowymi Komisariatu Policji. Ponadto na terenie szkoły nie stwierdzono u uczniów stanu wskazującego na to, iż są pod wpływem środków psychoaktywnych, na terenie szkoły nie wskazano uczniów palących papierosy, uczniowie w trakcie rozmowy z pedagogiem wspominali, że pierwsze kontakty z alkoholem mieli w trakcie uroczystości rodzinnych. Uczniowie nie zgłaszali możliwości kupna alkoholu w sklepie. W szkole nie zanotowano żadnej formy cyberprzemocy.

Zespół Szkół w Dobrzejewicach przekazał, iż na terenie placówki nie były rozpowszechniane narkotyki i substancje psychoaktywne wśród młodzieży; żaden uczeń nie przyznał się do zażywania narkotyków; nie wykryto u żadnego ucznia aby były pod wpływem alkoholu lub środków psychoaktywnych czy dopalaczy; 1 uczeń przyznał się do spożywania alkoholu poza domem lub w domu; przemoc słowną zgłosiło 25 uczniów, fizyczną – 1 uczeń, brak informacji na temat cyberprzemocy w szkole czy w domu; do palenia papierosów przyznało się 10 uczniów; żaden uczeń nie zgłaszał w 2021 roku, że ma problemy z ww. sytuacjami.

W miesiącach sierpień – październik w 2021 roku na terenie Gminy Obrowo, została opracowana przez Ogólnopolską Grupę Szkoleniową Sp. z o.o. Krajowy Ośrodek Kształcenia Administracji z Krakowa Diagnoza problemów społecznych. W oparciu o dokonaną diagnozę problemów społecznych zostały sformułowane rekomendacje skierowane do mieszkańców Gminy Obrowo, które powinny mieć charakter długofalowy i wielostronny. Dzieci i młodzież są grupą wymagającą szczególnie intensywnych oddziaływań profilaktycznych. Dlatego zaleca się, aby wspierać pedagogów i nauczycieli zarówno na poziomie kształcenia formalnego, jak i nieformalnego, w zdobywaniu wiedzy oraz poszerzaniu umiejętności w zakresie rozpoznawania wyzwań oraz trudności specyficznych dla tego okresu rozwoju. Poza tym rekomenduje się rozwój pracy socjalnej na rzecz mieszkańców zagrożonych uzależnieniami od alkoholu oraz wdrażanie najnowszych sposobów pomocy tym osobom, rozpowszechnianie informacji na temat organizacji lub serwisów internetowych, które udzielają pomocy w sytuacji zetknięcia z cyberprzemocą, uczestnictwo sprzedawców napojów alkoholowych w szkoleniach, uczestnictwo rodziców w szkoleniach w zakresie profilaktyki uzależnień od alkoholu, tytoniu, czy też narkotyków wśród dzieci i młodzieży.

DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY OBROWO

W 2023 roku na terenie Gminy Obrowo, została opracowana przez Ogólnopolską Grupę Badań Społecznych Sp. z o.o. z Krakowa diagnoza problemów społecznych.

Diagnoza jest systemem racjonalnych czynności służących do rozpoznania właściwości jakiegoś stanu rzeczy, zdarzenia czy obiektu, które jest podejmowane dla rozwiązania jakiegoś problemu praktycznego. Istotą każdej diagnozy jest stosowanie istniejącej ogólnej wiedzy dla identyfikowania rozmaitych elementów rzeczywistości, jako należących bądź nie należących do znanych, na gruncie tej wiedzy, kategorii ogólnych, klas, czy typów. Ma na celu przede wszystkim zdiagnozowanie stanu społeczeństwa oraz wskazanie przyczyn obecnej sytuacji. Bezpośrednio lub pośrednio odnosi się do stanu i sposobu zaspokajania potrzeb społecznych. Jej specyfiką jest fakt, iż koncentruje się ona na zidentyfikowaniu i opisanu takich zjawisk, które ograniczają zaspokojenie potrzeb społecznych lub stwarzają zagrożenie takiego ograniczenia. Pomaga ona zidentyfikować negatywne, nieakceptowane zjawiska, a także niezaspokojone potrzeby i oczekiwania mieszkańców.

W ramach Diagnozy lokalnych problemów społecznych w Gminie Obrowo badaniu poddano problemy społeczne, o których skali i zasięgu trudno jest wnioskować jedynie na podstawie danych zastanych. Są to problemy uzależnień od substancji psychoaktywnych, uzależnień behawioralnych, przemocy w rodzinie i przemocy rówieśniczej. Głównym celem realizowanej diagnozy było wskazanie skali problemu uzależnień chemicznych, zjawiska przemocy domowej, rówieśniczej i szkolnej oraz problemu uzależnień behawioralnych na terenie Gminy Obrowo.

Badania realizowane w Gminie Obrowo obejmowały problematykę uzależnień chemicznych, behawioralnych oraz problemu przemocy. Uzależnienie, rozumiane w szerokim pojęciu, obejmuje zarówno zależności od różnych substancji psychoaktywnych, jak też uzależnienia behawioralne (od gier, natrętnych zakupów, pracy, Internetu itd.).

Na potrzeby niniejszej diagnozy zdecydowano się na zastosowanie nie probabilistycznego doboru próby losowej, ze względu na fakt, iż był on najbardziej odpowiedni do ustalonych celów badawczych. Badania zostały przeprowadzane na przełomie sierpnia-listopada 2023 roku. Obszary dotyczące ogólnej wiedzy i opinii mieszkańców, ich doświadczeń osobistych oraz postrzegania zjawiska uzależnień w najbliższym otoczeniu zostały przeanalizowane za pomocą badania ankietowego. W badaniu łącznie wzięło udział 684 osoby, w tym:

- 111 dorosłych mieszkańców (53,15% - 59 kobiet, a 46,85% - 52 mężczyzn; w wieku od 25 powyżej 65 lat);
- 354 uczniów klas 4-6;
- 212 uczniów klas 7-8,
- 7 przedstawicieli instytucji pomocowych.

Badanie mieszkańców dorosłych

Problem uzależnień od alkoholu wśród dorosłych mieszkańców

Wyniki ankiety wskazują, że większość badanej grupy spożywa alkohol raczej sporadycznie, co jest odzwierciedleniem wyboru opcji „kilka razy w roku” przez 38,74% respondentów. Ponadto, istotna liczba osób (20,72%) zadeklarowała całkowitą abstynencję. Spośród ankietowanych, preferowane napoje alkoholowe to głównie piwo/cydr (53,41%), wino (46,59%), a w mniejszym stopniu wódka (21,59%). Większość respondentów wskazywała na spożywanie alkoholu w domu (63,64%). Ponad połowa ankietowanych przyznaje, że sięgają po alkohol podczas imprez rodzinnych (55,68%) oraz u znajomych podczas zorganizowanych spotkań (48,86%). Zdecydowana większość respondentów (52,27%) deklaruje, że nigdy nie spożywa alkoholu w samotności, co wskazuje na tendencję społeczną unikania picia w pojedynkę. Większość respondentów (47,75%) trudno jest określić kierunek zmian w spożyciu alkoholu w ich społeczności w ciągu ostatnich kilku lat. Niemniej jednak, istnieje grupa osób (22,52%), która uważa, że spożycie alkoholu jest stałe, a także istnieje odsetek (21,62%), który zauważa wzrost spożycia w miejscowości. Podsumowując, wyniki diagnozy sugerują, że w badanej grupie istnieje zróżnicowanie w podejściu do spożycia alkoholu, z tendencją do umiarkowanego lub sporadycznego picia. Istnieje też widoczna świadomość niebezpieczeństw związanych z alkoholem, takich jak prowadzenie pojazdu pod jego wpływem, jednakże ocena trendów w spożyciu alkoholu w społeczności jest trudna do określenia.

Problem uzależnień od substancji psychoaktywnych wśród dorosłych mieszkańców

Uzależnienie powoduje silne pragnienie i konieczność regularnego zażywania substancji psychoaktywnych, mimo negatywnych konsekwencji dla zdrowia, relacji społecznych i funkcjonowania codziennego życia. Proces uzależnienia od narkotyków jest wielowymiarowy i złożony. Zaczyna się od eksperymentowania z substancją, które może być spowodowane ciekawością, presją rówieśniczą, chęcią zabawy lub ucieczką od problemów życiowych.

Zdecydowana większość ankietowanych (92,79%) deklaruje, że nie sięga po substancje psychoaktywne. Pozostałe grupy używających to głównie osoby, które zażywały substancje tylko raz lub sporadycznie. Ciekawość jest głównym motywem, który skłania ankietowanych do sięgania po substancje psychoaktywne (75%). Inne powody obejmują przyjemność/relaksację, presję grupy oraz chęć zaimponowania w towarzystwie. Osoby, które miały kontakt z substancjami psychoaktywnymi, najczęściej wymieniają marihuanę lub haszysz (62,5%) oraz amfetaminę (37,5%). Większość ankietowanych, którzy mieli kontakt z substancjami psychoaktywnymi, deklaruje, że nigdy nie sięga po nie w samotności (75%). Zdecydowanej większości ankietowanych (80,18%) trudno określić dostępność tych substancji w gminie. Niepokojące jest, że jednak istnieje grupa (14,41%), która uważa, że dostęp jest stosunkowo łatwy. Większość respondentów (81,98%) jest przekonana o szkodliwości tych substancji dla zdrowia, co może sugerować świadomość ryzyka związanego z ich używaniem. Podsumowując, wyniki diagnozy sugerują, że większość mieszkańców unika stosowania substancji psychoaktywnych, jednak istnieje niewielka grupa, która doświadczyła ich używania. Ważne jest podkreślenie, że istnieje świadomość negatywnego wpływu tych substancji na zdrowie oraz tendencja do unikania ich spożywania w samotności.

Problem przemocy wśród dorosłych mieszkańców

Przemoc to intencjonalne działanie lub zaniechanie jednej osoby wobec drugiej, które wykorzystując przewagę sił narusza prawa i dobra osobiste jednostki, powodując cierpienia i szkody. O przemocy możemy mówić wtedy, gdy zostaną spełnione 4 warunki:

- jest to intencjonalne działanie lub zaniechanie działania,
- jedna osoba ma wyraźną przewagę nad drugą,
- działanie lub zaniechanie jednej osoby narusza prawa i dobra osobiste drugiej,
- osoba wobec której stosowana jest przemoc, doznaje cierpienia i szkód fizycznych i psychicznych.

Cyberprzemoc to przemoc z użyciem mediów elektronicznych – przede wszystkim Internetu i telefonów komórkowych. Problem ten dotyczy przede wszystkim dzieci i młodzieży. Pomimo, że akty cyberprzemocy mogą wyglądać niewinnie, to potrafią wyrządzać bardzo dużą krzywdę.

Okolo jedna czwarta ankietowanych (25,23%) zna osoby, które doświadczyły przemocy domowej, jednak większość (53,15%) nie posiada takiej wiedzy. Większość respondentów (74,77%) deklaruje, że nigdy nie doświadczyli żadnej formy przemocy. Jednak odsetek osób, które doświadczyły przemocy, jest zauważalny, szczególnie w kontekście przemocy psychicznej i fizycznej. Osoby doświadczające przemocy najczęściej wskazywały na przemoc psychiczną (75%), choć również przemoc fizyczna, ekonomiczna, zaniedbanie czy mobbing stanowiły istotne doświadczenia. Mężowie/żony stanowią największą grupę sprawców przemocy (39,29%), a także ojcowie/opiekunowie (21,43%) i pracodawcy (17,86%). Przeważająca większość mieszkańców (90,99%) nie stosowała przemocy wobec innych osób. Jednakże istnieje odsetek osób, które przyznają się do stosowania różnych form przemocy, szczególnie psychicznej i fizycznej, zazwyczaj wobec obcych osób lub męża/żony. Większość ankietowanych (72,07%) uważa, że nie ma usprawiedliwienia dla stosowania przemocy. Jednak istnieje także grupa (15,32%), która wskazała, że mogą istnieć pewne okoliczności usprawiedliwiające przemoc. Podsumowując, choć większość ankietowanych nie doświadczyła przemocy ani jej nie stosowała, istnieje istotna grupa osób, które miały kontakt z różnymi formami przemocy. Istnieje również świadomość szkodliwości przemocy oraz częściowa refleksja nad jej usprawiedliwianiem, choć wciąż pozostaje to sporne i zróżnicowane w społeczności. Ważne jest dalsze badanie i interwencja w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej oraz edukacji na temat jej szkodliwości i niemożliwości usprawiedliwiania.

Problem uzależnień behawioralnych wśród dorosłych mieszkańców

Uzależnienia behawioralne nazywane również nie chemicznymi uzależnieniami lub zaburzeniami uzależnieniowymi niezwiązanymi z substancjami psychoaktywnymi, dotyczą pewnych zachowań, które prowadzą do powtarzalnych i szkodliwych wzorców. Osoby uzależnione behawioralnie doświadczają trudności w kontroli tych zachowań, a ich życie może ulec znaczącemu pogorszeniu. Istnieje wiele różnych rodzajów uzależnień behawioralnych. Oto kilka przykładów:

- Uzależnienie od hazardu;
- Osoby uzależnione od komputera i internetu;
- Uzależnienie od pracy;
- Uzależnienie od jedzenia.

Uzależnienia behawioralne mają podobne skutki negatywne jak uzależnienia od substancji psychoaktywnych. Mogą prowadzić do problemów zdrowotnych, zaburzeń psychicznych, problemów finansowych, kłopotów w relacjach i ogólnego pogorszenia jakości życia. W przypadku uzależnień behawioralnych ważne jest uzyskanie profesjonalnej pomocy i wsparcia terapeutycznego, aby zrozumieć korzenie uzależnienia i rozwijać zdrowsze strategie radzenia sobie z trudnościami.

Zdecydowana większość ankietowanych (77,48%) używa urządzeń elektronicznych codziennie, co wskazuje na powszechne korzystanie z technologii w codziennym życiu. Większość badanych (43,14%) poświęca na korzystanie z nowych mediów do 1 godziny dziennie, jednak znaczna grupa (36,27%) spędza nad nimi od 1 do 3 godzin dziennie. Głównym powodem korzystania z nowych mediów są media społecznościowe, takie jak Facebook, Twitter, Instagram, TikTok, które stanowią motywację dla 64,71% respondentów. Dodatkowo, istotnymi czynnikami są poszerzanie wiedzy, kontakt ze znajomymi, robienie zakupów czy oglądanie treści rozrywkowych. Ponad 45% ankietowanych przyznaje, że można powiedzieć, iż są uzależnieni od telefonu komórkowego, co sugeruje rosnące uzależnienie od tego urządzenia w życiu codziennym. Większość badanych (81,08%) nie brała udziału w konkursach telefonicznych, w których wysyła się płatne smsy. Jest to istotne ze względu na świadomość dotyczącą ryzyka związanego z takimi konkursami. Wyniki wskazują na powszechne korzystanie z urządzeń elektronicznych, ze szczególnym naciskiem na nowe media społecznościowe oraz umiarkowane wykorzystanie czasu na te aktywności. Istnieje również zauważalna świadomość dotycząca potencjalnego uzależnienia od telefonu komórkowego oraz tendencja do unikania udziału w konkursach telefonicznych, które mogą generować koszty. Wartościowe jest kontynuowanie monitorowania i edukacji w obszarze korzystania z nowych mediów oraz świadomości zagrożeń związanych z konkursami np. telefonicznymi, czy organizowanymi przez gazety.

Profilaktyka z perspektywy mieszkańców

Zdaniem ankietowanych przyczyną uzależnień behawioralnych najczęściej jest „nuda, brak innych alternatyw do spędzenia czasu wolnego” - uważa tak 69,37% osób. W dalszej kolejności respondenci wskazywali na: „ucieczka” od problemów osobistych” - 63,06%, „samotność” - 40,54%, „wzorce kulturowe kreowane przez media” - 37,84%, „zaburzenia psychiczne” - 14,41% oraz „występowanie innych uzależnień” - 14,41%. Najmniejszą popularnością cieszyła się odpowiedź „Inne odpowiedzi(3)” wskazało ją 2,7% badanych.

Mieszkańcy czerpią wiedzę dotyczącą substancji zakazanych od: „z telewizji, Internetu lub prasy” - takiej odpowiedzi udzieliło 48,65% osób. W dalszej kolejności wskazywali na: „nie czerpię wiedzy” - 29,73% mieszkańców, „od znajomych” - 24,32% badanych, „od rodziny” - 22,52% ankietowanych, „od lekarzy, psychologów i innych specjalistów” - 21,62% osób, „z kampanii informacyjnych (ulotki, plakaty, spoty telewizyjne i radiowe itp.)” - 19,82% respondentów oraz „wykładów na uczelni/w związku z wykonywaną pracą” - 8,11% badanych.

Ankietowani mieszkańcy w sytuacji problemu związanego z substancjami psychoaktywnymi zwróciliby się z prośbą o pomoc do: „lekarz specjalista, psycholog, specjalistyczna poradnia lub klinika itp.” - 52,25% badanych. W dalszej kolejności badani wskazywali odpowiedzi: „rodzina” - 37,84% osób, „radził(a)bym sobie sam/a” - 21,62% badanych, „pomocowe instytucje państwowe (Ośrodek Pomocy Społecznej, Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny itp.)” - 17,12% badanych, „znajomi/przyjaciele” - 16,22% ankietowanych, „Telefonu Zaufania i/lub punkt konsultacyjny” - 15,32% badanych „nie wiem” - 13,51% badanych „szukał(a)bym pomocy w Internecie” - 7,21% badanych, „instytucje religijne” - 4,5% respondentów oraz „Policja” - 1,8% badanych.

Natomiast sytuacji problemu przemocy, ankietowani mieszkańcy zwróciliby się z prośbą o pomoc do: „rodzina” - 39,64% mieszkańców. W dalszej kolejności badani wskazywali odpowiedzi: „Policja” - 38,74% osób, „lekarz specjalista, psycholog, specjalistyczna poradnia lub klinika itp.” - 23,42% badanych, „Telefonu Zaufania i/lub punkt konsultacyjny” - 21,62% badanych, „znajomi/przyjaciele” - 21,62% ankietowanych, „pomocowe instytucje państwowe (Ośrodek Pomocy Społecznej, Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny itp.)” - 18,92% badanych, „radził(a)bym sobie sam/a” - 9,91% badanych mieszkańców „nie wiem” - 9,01% respondentów, „szukał(a)bym pomocy w Internecie” - 4,5% osób oraz „instytucje religijne” - 1,8% badanych.

Badanych zapytano także, czy znają dane kontaktowe do instytucji pomocowych. Najpopularniejszą odpowiedzią było: „nie jestem pewien czy znam, ale wiem jak znaleźć informacje w razie problemów” tę odpowiedź wskazało 49,55% badanych osób. Mniejszą popularnością cieszyła się odpowiedź „znam dobrze, wiem gdzie szukać pomocy w razie problemów” - została wybrana przez 21,62%. W dalszej kolejności wskazano odpowiedzi: „znam bardzo dobrze, w każdej chwili wiem, gdzie szukać pomocy w razie problemów” - 15,32% osób. Najmniej spośród ankietowanych, tj. 13,51% - wskazało odpowiedź „nie znam, nie wiem gdzie szukać pomocy w razie problemów”.

Badanie uczniów klas 4-6

Problem uzależnień od alkoholu wśród uczniów klas 4-6

Większość uczniów klas 4-6, bo aż 79,94%, deklaruje, że nie miała doświadczeń związanych z próbowaniem napojów alkoholowych. To pozytywny sygnał, wskazujący na świadomość szkodliwości spożycia alkoholu w młodym wieku oraz potencjalnych zagrożeń zdrowotnych i społecznych z tym związanych. Jednakże, 20,06% respondentów przyznało, że próbowało alkoholu. Co ważne, wiek pierwszego kontaktu z alkoholem wykazuje, że niektórzy uczniowie sięgają po napoje alkoholowe w bardzo młodym wieku. Blisko 72,83% respondentów przyznało się do picia alkoholu przed ukończeniem 11 roku życia. Interesujące jest także poznanie okoliczności, w jakich uczniowie sięgali po alkohol. Szczególnie istotne są sytuacje, gdy alkohol był spożywany przez pomyłkę (26,76%) lub w sytuacjach, gdy uczniowie byli poczęstowani przez rodziców/opiekunów (18,31%). Ponadto, prawie jedna trzecia uczniów, tj. 15,49%, deklaruje, że sięgnęła po alkohol w czasie uroczystości rodzinnych za zgodą dorosłych, co może wskazywać na potrzebę ścisłego monitorowania sytuacji, w których alkohol jest dostępny dla młodzieży podczas tego typu wydarzeń. Wnioski te podkreślają istotę kontynuacji działań prewencyjnych, edukacyjnych oraz potrzebę zaangażowania zarówno szkół, jak i rodzin, aby skutecznie przeciwdziałać spożywaniu alkoholu przez dzieci i młodzież, chroniąc ich zdrowie fizyczne i psychiczne oraz zapobiegając potencjalnym problemom społecznym

związanym z nadmiernym piciem alkoholu w młodym wieku.

Problem uzależnień od nikotyny wśród uczniów klas 4-6

Większość uczniów klas 4-6 (90,68%) deklaruje, że nigdy nie palili papierosów. To pozytywna informacja, sugerująca, że większość ankietowanych nie ma doświadczenia z paleniem tytoniu. Jednakże, wyniki dotyczące wieku pierwszego skonfrontowania się z papierosami wskazują, że niektórzy uczniowie mieli kontakt z paleniem w młodym wieku. Blisko 42,42% respondentów przyznało się do pierwszego skonfrontowania z papierosami przed ukończeniem 11 lat, co stanowi potencjalne ryzyko dla ich zdrowia i rozwoju. Większość uczniów (81,07%) jest świadoma istnienia e-papierosów, co wskazuje na rosnącą świadomość alternatywnych form używania nikotyny wśród młodzieży. Zdecydowana większość uczniów (93,71%) deklaruje, że nie używa e-papierosów, co jest pozytywnym sygnałem, szczególnie biorąc pod uwagę niepewność związana z potencjalnymi szkodami zdrowotnymi, które mogą być związane z ich użytkowaniem. Warto zwrócić uwagę, że część respondentów (67,13%) uważa, że e-papierosy są tak samo szkodliwe jak papierosy tradycyjne. Wnioski te podkreślają potrzebę kontynuowania działań edukacyjnych, informacyjnych i prewencyjnych, szczególnie w obszarze zdrowia publicznego, aby zwiększyć świadomość dzieci i młodzieży na temat negatywnych skutków palenia papierosów, używania e-papierosów oraz związanych z nimi zagrożeń zdrowotnych.

Problem uzależnień od substancji psychoaktywnych wśród uczniów klas 4-6

Niewielki odsetek uczniów klas 4-6 przyznał się do próbowania narkotyków. Tylko 1,98% uczniów przyznało się do zażywania narkotyków/dopalaczy. To pozytywna informacja, sugerująca, że większość badanych nie miała doświadczenia z tego rodzaju substancjami psychoaktywnymi. Jednakże, niepokojące jest to, że niektórzy uczniowie mieli pierwszy kontakt z narkotykami już w bardzo młodym wieku. Blisko 71,43% respondentów, którzy mieli doświadczenie z substancjami psychoaktywnymi, przyznało się do pierwszego kontaktu przed ukończeniem 11 lat, co stanowi istotne zagrożenie dla ich zdrowia i rozwoju. Uczniowie, którzy mieli doświadczenie z narkotykami, często zdobywali je od kolegów/koleżanek (57,14%) lub brali te substancje bez zgody rodziców (42,86%). Głównym motywem zażywania narkotyków, zidentyfikowanym przez 71,43% osób, była chęć dobrej zabawy. Większość uczniów (73,45%) znała szkodliwość narkotyków dla zdrowia i jasno wyraziła przekonanie, że są one szkodliwe. To pozytywny znak, ale istnieje mniejszy odsetek uczniów (13,56%), którzy byli mniej przekonani o ich szkodliwości lub mieli wątpliwości. Wnioski te wskazują na potrzebę dalszej edukacji, prowadzenia programów prewencyjnych oraz zwiększenia świadomości w szkołach i środowiskach domowych na temat negatywnych skutków zażywania narkotyków. Konieczne jest zacieśnienie dialogu z młodzieżą, aby zwiększyć ich świadomość i zrozumienie konsekwencji zdrowotnych, społecznych i życiowych związanych z używaniem narkotyków oraz promowanie zdrowych alternatyw spędzania czasu wolnego.

Problem przemocy wśród uczniów klas 4-6

Według uczniów klas 4-6, głównymi czynnikami wywołującymi agresję lub przemoc wśród młodzieży są uzależnienia od alkoholu, narkotyków lub dopalaczy (69,49%) oraz problemy rodzinne (46,05%). Rzadziej wskazywano na czynniki związane z problemami psychicznymi, takimi jak depresja, stany lękowe i inne choroby psychiczne (43,79%). Według odpowiedzi, 39,83% ankietowanych uczniów doświadczyło przemocy. Osobami stosującymi przemoc wobec ankietowanych byli przede wszystkim koledzy ze szkoły (51,77%), a także bracia (30,5%). Przeważające formy przemocy, z jakimi się spotkali, obejmowały fizyczne działania, takie jak bicie, szarpanie, kopanie (58,16%), oraz psychiczne, takie jak zastraszanie, wyśmiewanie, upokarzanie (51,06%). Dodatkowo 27,12% uczniów przyznało się do stosowania przemocy wobec innych. Najczęstszymi ofiarami byli bracia (45,83%) oraz koledzy ze szkoły (45,83%). Formy stosowanej przemocy obejmowały działania fizyczne (69,79%) oraz psychiczne, takie jak zastraszanie, upokarzanie (42,71%). Blisko połowa uczniów (49,15%) uważa, że w ich szkole występuje problem przemocy między uczniami. Nieco ponad jedna trzecia (40,68%) nie jest pewna, czy przemoc jest problemem w ich szkole, a 10,17% uważa, że w ich szkole nie ma problemu z przemocą. Uczniowie w przypadku problemu przemocy zwróciliby się najczęściej o pomoc do rodziców/opiekunów (70,9%), nauczycieli (48,59%) oraz znajomych/przyjaciół (33,05%). Również pedagogów szkolnych, psychologów, terapeutów lub innych specjalistów (29,38%) oraz Policji (25,14%) wymieniono jako potencjalnych źródeł pomocy. Wnioski te wskazują na potrzebę zwiększenia działań prewencyjnych, edukacyjnych oraz wsparcia psychospołecznego w szkołach. Konieczne jest podjęcie działań, które pomogą w rozwiązywaniu problemów przemocy, zarówno ofiarom, jak i osobom stosującym przemoc. Ważne jest również wzmocnienie roli rodziców, nauczycieli i specjalistów w dziedzinie zdrowia psychicznego w zapobieganiu i reagowaniu na przemoc w szkole.

Problem uzależnień behawioralnych wśród uczniów klas 4-6

Większość uczniów klas 4-6 (76,27%) korzysta z urządzeń elektronicznych codziennie, co wskazuje na powszechne użycie technologii w ich życiu codziennym. Prawie połowa ankietowanych (40,37%) poświęca na korzystanie z nowych mediów od 1 do 3 godzin dziennie. Głównymi powodami korzystania z nowych mediów są kontakt ze znajomymi (67,86%), słuchanie muzyki (66,67%), granie w gry online (63,1%), oglądanie filmów, seriali, programów (62,2%) oraz korzystanie z mediów społecznościowych (56,55%). Większość uczniów (60,12%) nie korzysta z blokad rodzicielskich na swoich urządzeniach elektronicznych, co może zwiększać ryzyko narażenia się na treści nieodpowiednie dla ich wieku. Ponad połowa respondentów (84,82%) nie byłaby skłonna udostępniać swoich danych obcej osobie, co wskazuje na pewną świadomość zagrożeń związanych z prywatnością w Internecie. Znaczna część uczniów (49,85%) przyznała, że trudno byłoby im funkcjonować bez telefonu komórkowego, co może sugerować pewien stopień uzależnienia od tego urządzenia. Te wnioski wskazują na potrzebę zwiększenia świadomości wśród uczniów na temat bezpieczeństwa w Internecie, umiejętnego zarządzania czasem spędzonym online oraz potrzeby uświadomienia ryzyka związanego z uzależnieniem od urządzeń elektronicznych. Edukacja dotycząca bezpiecznego korzystania z Internetu, umiejętności ochrony prywatności online i rozpoznawania zagrożeń cyfrowych stanowi kluczowy element w przygotowywaniu młodzieży

do zdrowego i odpowiedzialnego używania technologii.

Badanie uczniów klas 4-6

Problem uzależnień od alkoholu wśród uczniów klas 7-8

Zdecydowana większość uczniów nie próbowała alkoholu. Wynika to z faktu, że 66,51% ankietowanych odpowiedziało negatywnie na pytanie o próbowanie napojów alkoholowych. To zauważalne i pozytywne zjawisko, sugerujące, że większość młodych osób w tej grupie wiekowej ma ograniczone doświadczenia z alkoholem. Warto zauważyć, że 42,25% uczniów przyznało, że po raz pierwszy spróbowali alkoholu w wieku 13-14 lat lub później, a 33,8% osób zaczęło w wieku 10 lat i mniej. Badani uczniowie wskazywali różne okoliczności, w których sięgali po alkohol, z czego 47,89% zadeklarowało, że było to tylko raz. Jednak warto zwrócić uwagę na to, że 22,54% przyznało, że zdarzyło im się to przez pomyłkę, co wskazuje na potrzebę większej świadomości i edukacji na temat konsekwencji picia alkoholu. Spośród uczniów, którzy sięgali po alkohol, najpopularniejszym wyborem były piwo/cydr, wybrane przez 51,35% badanych. Warto zaznaczyć, że 47,89% spożyło alkohol tylko raz, co sugeruje, że większość osób, które spróbowały alkoholu, robiły to sporadycznie. Dla 45,28% ankietowanych nie było jasne, czy alkohol jest dla nich łatwo dostępny. Jednak 27,36% stwierdziło, że jest to łatwe do uzyskania. To istotne z perspektywy kontroli i regulacji dostępu młodzieży do alkoholu. Podsumowując, wyniki ankiet wskazują na potrzebę dalszej edukacji i świadomości wśród uczniów na temat negatywnych skutków spożywania alkoholu w młodym wieku oraz konieczność podejmowania działań mających na celu ograniczenie dostępności alkoholu dla nieletnich. Ważne jest również kontynuowanie badań i monitorowanie zachowań związanych z konsumpcją alkoholu wśród młodzieży w celu opracowania skutecznych strategii prewencji i interwencji.

Problem uzależnień od nikotyny wśród uczniów klas 7-8

Większość uczniów (73,58%) zadeklarowała, że nigdy nie paliła papierosów. Spośród tych, którzy sięgnęli po papierosy, większość (44,64%) zaczęła to robić w wieku 13-14 lat lub później, a 30,36% zaczęło palić w wieku 10 lat i mniej. Większość uczniów (83,49%) wie, czym są e-papierosy, co wskazuje na pewną świadomość alternatywnych form używania nikotyny. Dodatkowo ponad połowa ankietowanych (76,27%) nie stosuje e-papierosów. Spośród osób używających e-papierosów, 11,86% robi to rzadziej niż raz na tydzień, co może sugerować ich sporadyczne stosowanie. Zdecydowana większość uczniów (57,63%) uważa, że e-papierosy są tak samo szkodliwe jak papierosy tradycyjne, co jest istotne z perspektywy zdrowotnej. Jednakże istnieje także grupa uczniów, która uważa, że e-papierosy są mniej szkodliwe niż tradycyjne papierosy (19,77%). Jest też grupa, która nie jest pewna (15,25%) oraz mniejszość, która uważa, że e-papierosy nie są szkodliwe (7,34%). Wyniki wskazują na pozytywny trend - większość uczniów nie pali papierosów ani nie używa e-papierosów. Jednak istnieje grupa, która rozpoczęła palenie w młodym wieku. Ważne jest kontynuowanie edukacji na temat szkodliwości używania różnych form nikotyny oraz zachęcanie do zdrowych zachowań i unikania używania substancji szkodliwych dla zdrowia.

Problem uzależnień od substancji psychoaktywnych wśród uczniów klas 7-8

Większość uczniów (94,34%) zadeklarowała, że nigdy nie próbowała zażywać narkotyków/dopalaczy, co jest pozytywnym wynikiem w kontekście ich zdrowia i bezpieczeństwa. W przypadku uczniów, którzy próbowali narkotyki/dopalacze, większość (75%) zaczęła to robić w wieku 10 lat i mniej, co jest niepokojącym wnioskiem, sugerującym wczesne eksperymentowanie z substancjami. Główną substancją, z którą mieli kontakt uczniowie, było marihuana lub haszysz (91,67%), co jest zgodne z trendami obserwowanymi wśród młodzieży. Większość uczniów (66,67%) zdobywała narkotyki lub dopalacze poprzez zakup od kolegów, co wskazuje na potrzebę edukacji w środowiskach rówieśniczych oraz konieczność monitorowania interakcji między uczniami. Głównymi powodami sięgania po narkotyki/dopalacze była chęć dobrej zabawy (83,33%) oraz przyjemność/relaksacja (66,67%). To istotne, ponieważ wskazuje na potrzebę rozwijania zdrowych mechanizmów radzenia sobie ze stresem i nudą wśród młodzieży. Uczniowie, którzy sięgali po substancje psychoaktywne, często zażywali je w swoim domu (66,67%) lub na świeżym powietrzu (66,67%), co wskazuje na potrzebę większego nadzoru rodzicielskiego i świadomości otoczenia, w którym młodzież przebywa. Większość uczniów (58,02%) nie miała pewności, czy narkotyki/dopalacze są łatwo dostępne dla osób nieletnich. Jednakże istniała grupa (27,36%), która uznała, że dostępność jest trudna, co może sugerować pewne ograniczenia w dostępie do tych substancji. Zdecydowana większość uczniów (63,68%) uważała, że narkotyki/dopalacze zdecydowanie są szkodliwe dla zdrowia, co świadczy o pewnej świadomości ryzyka związanego z używaniem tych substancji. Podsumowując, wyniki wskazują na stosunkowo niski odsetek uczniów, którzy mieli kontakt z narkotykami/dopalaczami. Niemniej jednak wczesne rozpoczęcie eksperymentowania z substancjami jest niepokojącym trendem, podobnie jak brak pewności co do dostępności tych substancji dla nieletnich. Ważne jest dalsze monitorowanie, edukacja oraz świadomość zagrożeń wynikających z używania narkotyków/dopalaczy wśród młodzieży. Wspieranie zdrowych alternatyw spędzania czasu wolnego i promowanie świadomego podejmowania decyzji są kluczowe dla zapobiegania eksperymentowaniu z substancjami psychoaktywnymi wśród młodzieży.

Problem przemocy wśród uczniów klas 7-8

Uczniowie wskazywali różne przyczyny agresji lub przemocy wśród młodzieży. Najczęściej wymieniano uzależnienia od substancji (alkoholu, narkotyków, dopalaczy) oraz problemy rodzinne jako główne czynniki (odpowiednio 57,08% i 51,42%). Rzadziej wskazywano na czynniki związane z chorobami psychicznymi oraz emocjonalnymi. Większość ankietowanych (61,32%) zadeklarowała, że nie doświadczyła przemocy. Jednakże 38,68% respondentów miało doświadczenia z przemocą. Wśród osób stosujących przemoc wobec ankietowanych uczniów najczęściej byli to koledzy ze szkoły (58,54%) oraz znajomi/przyjaciele (45,12%). Mniej często wskazywano na obce osoby czy rodzeństwo. Uczniowie doświadczający przemocy najczęściej byli ofiarami fizycznej przemocy, takiej jak bicie, szarpanie, kopanie, czy duszenie (59,76%). Również często doświadczali emocjonalnej przemocy, w postaci groźb, zastraszania, wyśmiewania czy upokarzania (58,54%). Mniej licznie było przypadków nieodpowiednich dotknięć czy zaniedbania opiekuńczego. Dodatkowo większość uczniów (67,92%) zadeklarowała, że nie stosowała przemocy wobec innych. Jednakże 32,08% respondentów przyznało, że doświadczyło sytuacji, gdzie stosowali przemoc wobec innych. W przypadku stosowania przemocy, najczęstszymi ofiarami byli koledzy

ze szkoły (69,12%) oraz znajomi/przyjaciele (50%). Rzadziej wskazywano na stosowanie przemocy wobec rodzeństwa. Uczniowie, którzy stosowali przemoc, najczęściej wskazywali na fizyczną formę przemocy, taką jak bicie, szarpanie, kopanie, duszenie, popychanie (80,88%). Również zdarzały się przypadki przemocy emocjonalnej, takie jak zastraszanie, wyśmiewanie czy upokarzanie. W odpowiedzi na pytanie dotyczące występowania problemu przemocy w szkole, większość uczniów (43,87%) odpowiedziała, że nie są pewni, czy to zjawisko występuje w ich szkole.

Jednakże istniała grupa (38,21%), która uważała, że problem przemocy istnieje. W sytuacji problemu z przemocą większość ankietowanych uczniów wskazywała, że zwróciliby się o pomoc do rodziców/opiekunów (54,72%). Jednakże istniały również inne źródła pomocy, takie jak nauczyciele, pedagog szkolny, psycholog, terapeuta lub inni specjaliści, jak również wsparcie ze strony znajomych czy samodzielne radzenie sobie z problemami. Podsumowując, wyniki wskazują na różnorodne przyczyny przemocy wśród młodzieży, w tym problematykę uzależnień, problemy rodzinne oraz sytuacje związane z interakcjami w szkole i wśród znajomych. Istnieje także część młodzieży, która miała doświadczenia z przemocą fizyczną i emocjonalną, najczęściej ze strony rówieśników w szkole lub spośród znajomych. rozwoju i zdrowia psychicznego. Choć większość uczniów nie stosuje przemocy, to jednak znaczący odsetek doprowadził do sytuacji, gdzie przemoc ta miała miejsce. Ważne jest kontynuowanie działań edukacyjnych, budowanie świadomości oraz promowanie sposobów radzenia sobie z przemocą wśród uczniów. Zapewnienie wsparcia ze strony rodziców, nauczycieli i specjalistów może pomóc w zapobieganiu oraz rozwiązywaniu problemów związanych z przemocą w środowisku szkolnym.

Problem uzależnień behawioralnych wśród uczniów 7-8

Większość uczniów (71,7%) korzysta z urządzeń elektronicznych codziennie, co wskazuje na powszechne używanie ich w codziennym życiu. Jednakże istnieje mniejsza grupa (12,74%), która w ogóle z nich nie korzysta. Niemal połowa uczniów (39,47%) poświęca na korzystanie z nowych mediów od 3 do 6 godzin dziennie. Ponadto, 23,03% ankietowanych spędza na tym od 1 do 3 godzin, a 16,45% od 6 do 10 godzin dziennie. Głównymi motywami korzystania z nowych mediów są słuchanie muzyki, korzystanie z portali społecznościowych, kontakt ze znajomymi, oglądanie filmów, seriali oraz granie w gry online. Te aktywności stanowią główne powody spędzania czasu przez uczniów w Internecie. Większość uczniów (73,89%) nie posiada blokady rodzicielskiej na swoich urządzeniach, co może świadczyć o ograniczonym nadzorze rodzicielskim nad ich aktywnościami w sieci. W większości przypadków (75%), uczniowie deklarują, że nie chcieliby udostępniać swoich danych obcej osobie, co sugeruje pewną świadomość zagrożeń związanych z prywatnością w Internecie. Prawie połowa uczniów (50,81%) uważa, że są uzależnieni od telefonu komórkowego, co wskazuje na rosnącą świadomość problemu uzależnienia od technologii mobilnych. Podsumowując, wyniki wskazują na powszechne korzystanie z urządzeń elektronicznych wśród uczniów, którzy często spędzają czas na różnych formach aktywności w Internecie. Istnieje świadomość zagrożeń związanych z udostępnianiem danych oraz częściowa świadomość uzależnienia od telefonu komórkowego. Jednakże, brak blokady rodzicielskiej na urządzeniach oraz wysoki odsetek osób korzystających z mediów przez wiele godzin dziennie, wskazuje na potrzebę dalszej edukacji dotyczącej

bezpiecznego i umiarkowanego korzystania z nowych technologii.

Problemy społeczne według pracowników instytucji pomocowych

Ankietowani wskazali trzy najbardziej widoczne problemy społeczne: „alkoholizm”, „uzależnienia behawioralne” oraz „nikotyzm”. Największym problemem zdaje się być alkoholizm i uzależnienia behawioralne, które oba zostały wskazane przez 71,43% ankietowanych. Głównymi powodami problemów społecznych według ankietowanych są „bezrobocie” i „bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych”, obie wskazane przez 42,86% badanych. Dodatkowo wskazano, że grupa narażona na problemy społeczne jest „bez znaczenia” według 57,14% specjalistów. Instytucje pomocowe często spotykają się z uzależnieniem od alkoholu, z odpowiedziami „czasami” (71,43%) i „często” (14,29%). Blisko 57,14% badanych specjalistów spotkało się z problemem uzależnień behawioralnych w ramach wykonywanych swoich obowiązków. W przypadku uzależnień behawioralnych, główne formy pomocy to „profilaktyka” (75%) i „poradnictwo” (50%). Większość ankietowanych (85,71%) uważa, że osoby uzależnione nie zwracają się samodzielnie o pomoc. Osoby z problemami uzależnień częściej zwracają się do innych instytucji pomocowych (33,33%) lub szukają pomocy w Internecie (33,33%). Respondenci różnie oceniają występowanie przemocy w rodzinie na terenie gminy, jednak większość (57,14%) uważa, że na terenie wykonywania obowiązków służbowych/zawodowych nie występuje ten problem. W kontekście szkoleń dla pracowników służb pomocowych, istnieje zapotrzebowanie na umiejętności związane z „rozwiązywaniem problemów uzależnień behawioralnych w miejscowości” (42,86%). Wnioski te wskazują na konieczność skoncentrowania się na profilaktyce i wsparciu dla osób uzależnionych, zarówno od substancji, jak i od zachowań, oraz na szkoleniach dla pracowników służb pomocowych w obszarze rozwiązywania problemów społecznych.

Rekomendacje

Celem niniejszej diagnozy było przedstawienie wybranych problemów społecznych dotyczących **Gminę Obrowo** w odniesieniu do opinii: dorosłych mieszkańców, dzieci i młodzieży szkolnej oraz pracowników instytucji pomocowych. Cel ten został osiągnięty w toku weryfikacji zebranego materiału badawczego oraz przeprowadzonej analizy porównawczej, będącej podstawą do opracowania wniosków i rekomendacji, które następnie posłużą do tworzenia różnego rodzaju programów pomocowych zmierzających do poprawy sytuacji na terenie gminy, w tym jakości życia jej mieszkańców.

Poniżej przedstawiono najważniejsze rekomendacje wypływające z przeprowadzonych badań.

Rekomendowane działania profilaktyczne:

- W kwestii spożywania alkoholu oraz substancji psychoaktywnych wśród nieletnich, należałoby prowadzić monitoring tego problemu oraz organizować spotkania edukacyjne zarówno z uczniami, jak i rodzicami na temat zagrożeń wynikających z tego typu uzależnień. W związku z tym zalecana jest dalsza realizacja kampanii informacyjnej dotyczącej negatywnych skutków zdrowotnych, społecznych i prawnych wynikających z nadużywania alkoholu, papierosów, narkotyków oraz dopalaczy, a także uzależnień behawioralnych.
- W szkołach należy realizować programy profilaktyczne rekomendowane przez Krajowe

Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom.

- W opinii młodzieży podejmowane działania profilaktyczne są dla nich ciekawe i chętnie w nich uczestniczą, dlatego warto organizować warsztaty profilaktyczne z udziałem specjalistów oraz pogadanki z wychowawcami w szkole. W związku z tym ważne jest także edukowanie pedagogów, wychowawców oraz nauczycieli, aby wyposażyć ich w umiejętności potrzebne do prowadzenia świadomej profilaktyki szeroko pojętych uzależnień.

Profilaktyka uzależnień chemicznych powinna być prowadzona na kilku poziomach, aby spełniała swoją rolę.

Profilaktyka uniwersalna – są to działania profilaktyczne adresowane do całych grup, bez względu na stopień indywidualnego ryzyka występowania problemów związanych z używaniem alkoholu, środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych lub uzależnień behawioralnych. Ich celem jest zmniejszanie lub eliminowanie czynników ryzyka sprzyjających rozwojowi problemów w danej populacji i wzmacnianie czynników wspierających prawidłowy rozwój. Tutaj zaleca się:

- Wdrażanie działań ukierunkowanych na wzmacnianie systemu wartości dzieci i młodzieży, w szczególności wartości zdrowia, a także kształtowanie przekonań normatywnych i umiejętności psychospołecznych.
- Wspieranie prospołecznych działań młodzieży przez mentorów/tutorów, programów liderских i działań rówieśniczych z obszaru profilaktyki i promocji zdrowia.
- Utrzymywanie dobrych relacji z innymi niż rodzice kompetentnymi i troskliwymi osobami dorosłymi (np. dziadkami, nauczycielami, mentorami) jest jednym z ważnych czynników chroniących i wspierających prawidłowy rozwój dzieci i młodzieży.
- Wykorzystywanie zainteresowań młodzieży i ich aktywności fizycznej do budowania alternatywnych, w stosunku do picia alkoholu i zażywania narkotyków, sposobów spędzania wolnego czasu i realizacji własnych zainteresowań - rekomenduje się, aby działania te miały formę warsztatów i spotkań z ekspertami, ponieważ jest to najbardziej lubiana i skuteczna forma profilaktyki dla tej grupy.
- Organizację kursów radzenia sobie ze stresem, usprawniania komunikacji interpersonalnej, radzenia sobie z negatywnymi emocjami.
- Wzmacnianie asertywnych zachowań, pewności siebie i samoakceptacji poprzez zajęcia z terapeutami zajęciowymi.
- Zorganizowanie kampanii informacyjnej dla dzieci i młodzieży szkolnej w celu uświadomienia jak alkohol oraz narkotyki wpływają na organizm człowieka oraz funkcjonowanie społeczności, poprzez kampanie w social mediach.
- Rekomenduje się warsztaty dla dzieci i młodzieży na temat przemocy, agresji i konfliktów między uczniami, a także zmotywowanie ich do nauki szkolnej.
- Rekomenduje się edukację rodziny pod względem problemów uzależnień i zasięgnięcia pomocy w wypadku występowania przemocy. Edukacja może mieć formę kampanii społecznej oraz warsztatów i spotkań z ekspertami (w formie stacjonarnej lub online). Prowadzenie lokalnych

kampanii i innych działań edukacyjnych, mających na celu podniesienie wiedzy społeczeństwa na temat szkodliwości i skutków przyjmowania substancji uzależniających.

Profilaktyka selektywna – ukierunkowana na jednostki i grupy zwiększonego ryzyka. Są to działania profilaktyczne adresowane do jednostek lub grup, które ze względu na swoją sytuację społeczną, rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są narażone na większe od przeciętnego ryzyko wystąpienia problemów wynikających ze stosowania substancji psychoaktywnych, uzależnień behawioralnych lub innych zaburzeń zdrowia psychicznego. Profilaktyka selektywna jest więc przede wszystkim działaniem uprzedzającym, a nie naprawczym. Rekomenduje się:

- Zapewnienie łatwego dostępu do źródeł informacji, przeznaczonych dla osób szukających wsparcia, dotkniętych problemem uzależnień i/lub przemocy. Specjalistycznym wsparciem powinni zostać objęci mieszkańcy oraz rodziny borykające się z problemem alkoholowym. Tym rodzinom powinny zostać zaproponowane warsztaty lub spotkania, podczas których mogliby uzyskać wsparcie i wzmacniać swój autorytet wychowawczy pod okiem psychologów.
- Przeprowadzenie kampanii informacyjnej o dostępnych formach pomocy osobom uzależnionym i współuzależnionym w gminie.
- Opracowanie lokalnej kampanii na rzecz zwiększenia świadomości oraz odpowiedzialności sprzedawców alkoholu i uwrażliwienia ich na szkodliwość sprzedaży napojów alkoholowych osobom niepełnoletnim.

Profilaktyka wskazująca – ukierunkowana na jednostki (lub grupy) wysokiego ryzyka, demonstrujące wczesne symptomy problemów związanych z używaniem alkoholu, środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych bądź problemów wynikających z uzależnień behawioralnych, ale jeszcze niespełniających kryteriów diagnostycznych uzależnienia, a także wskazujące na symptomy innych zaburzeń zachowania lub problemów psychicznych. Zaleca się:

- Zwiększenie dostępności do placówek leczniczych dla osób uzależnionych od alkoholu, wspieranie działań rehabilitacyjnych i grup wsparcia - stworzenie możliwości resocjalizacji osób uzależnionych. Zalecane jest, aby poza uczestnictwem w psychoterapii osoby uzależnione korzystały również z oferty ruchów samopomocowych.
- Zwiększanie oferty działań zmierzających do aktywizacji zawodowej i społecznej osób uzależnionych od alkoholu lub zwiększanie dostępu do istniejących form wsparcia.
- Wspieranie działalności środowisk abstynenckich. Zwiększanie dostępności i podniesienie jakości pomocy dla członków rodzin z problemem alkoholowym. Zwiększanie dostępności i podniesienie jakości pomocy dla osób doznających przemocy w rodzinie, w szczególności z problemem alkoholowym.
- Wzmocnienie integracji społeczności lokalnych na rzecz wspierania rodzin borykających się z różnymi problemami społecznymi, w tym zagrożenia przemocą, alkoholizmem, narkomanią.

Wyrównywanie szans może zostać przeprowadzone w różnorodny sposób, m.in. opracowanie programów profilaktycznych przeciwdziałających problemom społecznym w rodzinach, wspieranie i rozwój poradnictwa rodzinnego lub wspieranie rodzin i form zastępczych w opiece nad dzieckiem. Działanie to

znajduje uzasadnienie w fakcie, iż to rodzina jest podstawową komórką społeczną i to od jej kondycji zależy rozwój psychospołeczny dzieci i młodzieży.

